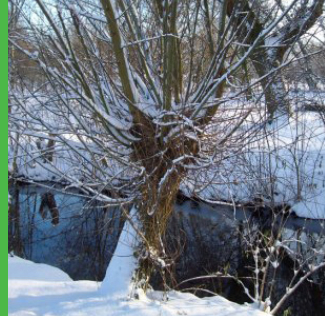

Nieuws brief

jeugdnatuurgroep De Biesboschonderzoekers!

jaargang 14 nr. 2
Biesbosch, december 2017

Aan de kinderen en de ouders van de kinderen van de jeugdnatuurgroep De Biesboschonderzoekers

Programma 2018

De komende data waarop we na de kerstvakantie bijeenkomen:

Datum	Onderwerp
13 jan.	Nieuwjaarspeurtocht
27 jan.	Tuinvogeltelling.
10 feb.	Braakballen; Deze bijeenkomst vindt plaats in Biologisch Centrum "Jong Dordrecht", Noorderelsweg 4ain Dordrecht
24 feb.	Natuur-opruimactie
10 mrt.	Natuurkunst
24 mrt.	Educatief erf; Deze bijeenkomst zal vroeger beginnen en langer duren dan normaal, we laten nog weten hoe laat precies.
7 april	Stront, want dat hoort ook bij de natuur.
21 april	Boerderijbezoek; Op een andere locatie, we laten nog weten waar
12 mei	De huiszwaluw
26 mei	Natuurspellen
9 juni	Krekels en sprinkhanen
23 juni	Natuur op het eiland van Dordrecht. De afsluiting van weer een seizoen Biesbosch-onderzoekers, op een andere locatie. Tijd en plaats volgen nog!

We beginnen altijd om 10.00 uur en eindigen om 12.00 uur in de groepsruimte van het Biesboschcentrum Dordrecht. Als we hiervan afwijken, staat dit in de lijst hierboven gemeld of sturen we een e-mail. Zorg altijd voor de kleding die bij het weer en de activiteit past en indien gewenst laarzen.

Met een heleboel goede voornemens gaan we weer beginnen in het nieuwe jaar! We hebben weer een programma gemaakt vol met leuke en leerzame natuur-activiteiten. Het staat hiernaast.

Nadat we in juni al afscheid genomen hadden van een aantal kinderen, zijn er nog een paar leden gestopt: Sabine en Jefta. Er was dus weer ruimte voor nieuwe gezichten: Thijs, Mauries, Marien, Kaj, Timo, Niek en Vlier – welkom allemaal bij de club!

Afgelopen half jaar is de leiding versterkt geweest met Raymond van Rijn, ooit lid van de groep als kind, en nu aanwezig als begeleider, als invulling van de maatschappelijke stage. Omdat zijn stageperiode er weer op zit, hebben we ook alweer afscheid van hem genomen. En een goede bekende van de iets oudere kinderen zagen we ook af en toe weer: Clarien, hij zal komend jaar weer regelmatig aanwezig zijn. Patricia had problemen met haar gezondheid, en moest een paar keer afzeggen. We hebben haar een kaart gestuurd waar ze erg blij mee was. En de laatste keer was ze er gelukkig weer bij!

Bijeenkomst 2 september: Marterachtigen

Wat zijn ook al weer marterachtigen in de Biesbosch? Oh ja de bunzing, hermelijn, wezel en boommarter! Is het een bunzing, een hermelijn of toch een wezel... ik zie een zwarte staartpunt dus en wie was er chocolade-bruin, wie heeft een mooi masker en wie is er erg klein maar o zo fel? Na deze dag wisten alle Biesboschonderzoekers de antwoorden, maar weten jullie het nu nog? Welke andere marterachtigen komen er dan verder in Nederland voor maar nog niet in de Biesbosch? Ook hierop hebben we het antwoord. Buiten hebben we nog een tijd naar sporen gezocht die op de aanwezigheid van marterachtigen zouden kunnen wijzen. Helaas hebben we die niet gevonden, maar deze rakkers zijn ook zo moeilijk waar te nemen. Wellicht lukt het jullie in de kerstvakantie . We weten nu allemaal hoe ze er uit zien. Welke van de 7 is de bunzing? En welke de wezel? En de hermelijn?

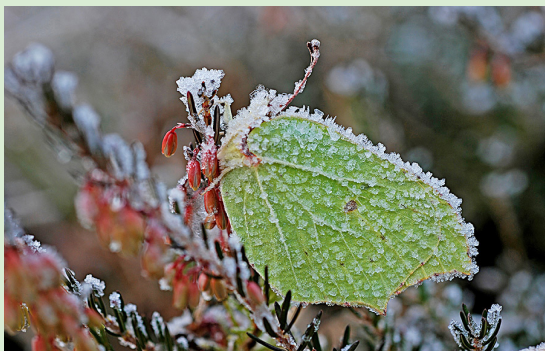

Website:

Wat gebeurde er allemaal het afgelopen half jaar? Je leest het in de verslagjes. Je kunt de verslagen, met de logboekpagina's, ook altijd terugvinden op [onze pagina op de website van de VVHB](#).

Natuur-weetjes:

Heel veel mensen hebben het al gezien, en misschien is het jou ook opgevallen: de hazelaars bloeien al! Nu is de hazelaar – de boom waar de hazelnoten aan groeien – altijd een vroege bloeier, januari is heel normaal. Maar nu bloeiden ze dus al begin december. Hoe kan dat? Je zou het bijna alweer vergeten, want inmiddels heeft het al flink gesneeuwd. Maar in oktober en november was het echt heel warm voor de tijd van het jaar. Dus zal de hazelaar gedacht hebben: Lente! Bloeien maar! En nu hebben sommige mensen al in december last van hooikoorts...

Citroenvlinders hebben antivries in hun lijf. Temperaturen tot -20 graden zijn dus geen probleem voor deze vlinders, eenmaal ontdooid vliegen ze vrolijk verder!

Bijeenkomst 16 september: Vissen

Deze keer ging het over vissen. Wat zijn eigenlijk vissen? Waarom is een walvis geen vis en een zeepaardje wel? En hoe zit het met de inktvis, of met het zilversijde. Buiten gingen we vissen vangen, met netjes, en ook met een paar grote netten. Mooiste vangst was wel een echte snoek, gevangen met een klein netje! Er werden ook heel veel modderkruipers gevangen, en rivierkreeften.

Bijeenkomst 30 september: Vogeltrek

Niet alleen trekken er in september erg veel vogels van het noorden naar het warme zuiden om te overwinteren, dit weekend was het ook Euro Bird Watch 2017! Elk najaar tellen vogelaars in heel Europa trekvogels wanneer miljoenen vogels richting het zuiden vliegen, een echt wonder van de natuur. Ook de Biesboschonderzoekers deden op deze dag mee met het tellen van vogels. Vier telposten werden bezocht. Ondanks het slechte weer kwamen er toch nog heel wat over. De spreeuw werd bij de Biesboschonderzoek-telling de echte winnaar ook waren er heel wat grauwe ganzen in de Merwelanden aanwezig. Erg leuk was natuurlijk de torenvalk die bijna iedereen heeft gezien en de sperwer en de overvliegende grote bonte specht. Door al dat tellen kwamen we zelfs nog in tijdnoed.

Bijeenkomst 14 oktober: De bever

We begonnen met een inleiding, met beelden op het doek. Er werden heel veel vragen erg goed beantwoord, wat weten de kinderen veel van de Bevers! Met stukken winterwortel hebben we geprobeerd te knagen zoals een bever dat doet. De opgezette bever hebben we goed kunnen bekijken en voelen. En toen naar buiten naar het bos, waar twee groepen een beverburcht gebouwd hebben. Het was hard werken, de burchten waren geweldig. Het was een fijne ochtend.

Bijeenkomst 28 oktober:

De natuur bij nacht

Het laatste weekend van oktober hebben we een avondtocht gemaakt. Vanaf het bezoekerscentrum zijn

we per fluisterboot vertrokken naar de Sterlingkeet. Daar hebben we veel van de vrijwilligers geleerd over hoe de griendwerkers vroeger leefden. Gewapend met zaklampen begonnen we onze tocht door de donkere Biesbosch. Je zag echt geen hand voor ogen. Spannend, want soms vraag je je toch af wat er 's nachts in de griend leeft. Gelukkig hebben we geen monsters gezien onderweg, maar jammer genoeg ook niet veel dieren. Bij de steiger van de Zonnepont, hoorden we een gewone dwergvleermuis op de batdetector. Die probeerde voor zijn winterslaap nog de laatste insecten te vangen. Hij moest opschieten, want het begon nu toch wel koud te worden. Gelukkig werden wij snel weer naar de overkant gebracht, waar we ontvangen werden door Riet met een lekkere beker warme chocolademelk.

Bijeenkomst 11 november: Werkdag

Op deze ochtend hebben we gezaagd en geknipt. Langs een dijkje in de polder stonden Duitse Dotten, dat is een soort wilgenstruik, en die hingen helemaal over de dijk. Dat is niet goed voor de dijk, dus moesten ze ingekort worden. Het afgezaagde hout moest tegen de dijk gelegd worden, dat wordt later opgehaald en weer als bio-brandstof ingezet. Het was een flink stuk lopen, een uur hard werken, en weer terug lopen. Om twaalf uur stonden we weer flink moe bij het Biesboschcentrum. En nog wat leuks gezien? Ja, een tak met de Roodporiehoutzwam!

Bijeenkomst 25 november: Herfstkleuren

In de herfst verkleuren de bladeren aan de bomen, en vallen ze tenslotte af. Waarom is dat zo, en hoe verloopt het?

Na een rondje, waarin iedereen er iets over mocht zeggen, hadden we het verhaal al aardig rond. De blaadjes moeten eraf omdat de boom anders uitdroogt in de winter. De boom kan dan geen water meer opnemen via de wortels, maar zou nog water kunnen verdampen, want dat gebeurt in de bladeren. En de blaadjes vallen niet zomaar van de boom: eerst worden de belangrijke stoffen eruit gehaald, vooral het bladgroen, zodat de blaadjes ineens andere kleuren krijgen. Dan worden de vaten afgesloten met kurk, en dan pas valt het blad. Het breekt bij het kurklaagje, en laat daar een mooi merkteken achter. Buiten zochten we bladeren van bomen. Bijna alle bomen van de zoekkaart vonden we ook wel. Daarna waren er twee knutselopdrachten. Afdrukken maken van bladeren door er met een hamer op te kloppen. En: bladermaskers. Het kloppen van de hamers was door heel de Biesbosch te horen! Als je deze nieuwsbrief op de computer leest kun je [hier](#) klikken voor een filmpje !

Bijeenkomst 9 december: Insecten in de winter

Raymond begon met een inleiding over insecten, we hebben toen geleerd dat spinnen en pissebedden geen insecten zijn. In de winter hebben insecten het niet makkelijk, weinig voedsel, kou en slecht weer, daar houden ze niet van! Deze bijeenkomst ervoeren we zelf hoe het is, in de stromende regen werd er ongeveer 15 minuten gezocht naar de verstoppelken van insecten. We vonden eieren tegen de warme muur aan, de bijen zaten lekker dicht op elkaar en de kevertjes waren verstopt onder de bast van de boom. Daarna zijn we weer lekker naar binnen gegaan en hebben we een film gekeken over insecten in huis en mooie tekeningen gemaakt.

Ken je iemand die zin heeft om ook mee te doen?

Mocht je een vriendje, vriendinnetje, klasgenootje of kennen die het misschien ook leuk zou vinden om met ons mee te gaan doen? Laat ze even contact opnemen met Peter! We hebben niet altijd direct plek, maar wanneer er plek is kan een nieuwe deelnemer komen kennismaken.

We zijn vooral op zoek naar een uitbreiding van het aantal meisjes, dus vraag vooral eens aan je zusje, buurmeisje of klasgenootje of ze een keertje wilt komen kijken.

Als je een vriendje of vriendinnetje hebt die een enkel keertje wil mee komen dan kan dat alleen als dit uiterlijk een dag van te voren even is afgestemd met Peter.

